HOSPODÁRSKE NOVINY
STREDA 13. FEBRUÁRA 2019

DANE 2019

TLAČIVO PRE ŽIVNOSTNÍKOV

Pravidlá na vypracovanie dokumentácie k transferovému oceňovaniu sa menia aj pre živnostníkov. Novinky v tejto oblasti platia od roku 2019. Po prvý raz je možné podľa nich postupovať už pri aktuálnom daňovom priznaní.

Živnostníci by transakcie so závislými osobami mali rozdeliť podľa dôležitosti. Dokumentácia sa bude viesť iba pre významné prevody. Platí to však len vtedy, ak živnostník podá riadne vyplnené daňové priznanie typu B. Za také sa v súvislosti s tlačivom určeným pre živnostníkov považuje napríklad zakrížikovanie riadku číslo 13 s označením Ekonomické, personálne alebo iné prepojenie.

NIŽŠIA AGENDA

Pre významné transakcie budú viesť živnostníci skrátenú dokumentáciu. Tá sa od roku 2019 vedie na jednotnom tlačive, ktoré sa nazýva Prehľad transakcií so závislými osobami. Tlačivo sa vypĺňa za každý rok zvlášť a za každú závislú osobu samostatne. Potom by sa jednotlivé transakcie mali začleniť do správnej kolónky vo formulári.

Pri praktickom vypĺňaní formulára však nastanú dva zásadné problémy:

1) živnostníci nemajú výnosy a náklady, ale príjmy a výdavky. Živnostník vlastne svoje transakcie nemá kam vyplniť, keďže pre ne vo formulári nie je miesto,

2) živnostníci musia transakciu vykázať v celých tisíckach eur – toto môže byť v praxi problém pre tých malých, pre nich môže byť významná aj transakcia napríklad v sume 300 eur. Po matematickom zaokrúhlení na celé tisícky budú vypisovať do príslušnej kolónky formulára nulu.

PREPOJENÉ SPOLOČNOSTI

Živnostníkom sa ponecháva povinnosť stanovovať ceny na princípe nezávislého vzťahu. Ak ceny takto neurčia, pričom to spôsobí nižší základ dane, musia si to odpočítať v daňovom priznaní.

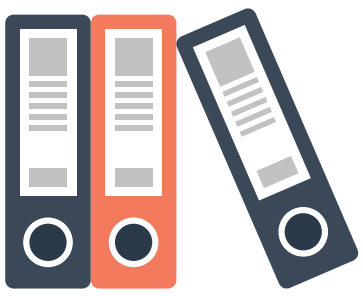

Rovnako im zostáva aj povinnosť viesť transferovú dokumentáciu, ktorá sa delí na úplnú, základnú a skrátenú. Menia sa však podmienky, podľa ktorých sa určuje, kedy sa ktorý typ dokumentácie použije.

Transakcie s prepojenými spoločnosťami sa aj naďalej musia uvádzať v tlačive daňového priznania, a to v časti venovanej transakciám so závislými osobami. Nie je pritom rozhodujúce, či ide o významné alebo nevýznamné transakcie. Avšak nevýznamné transakcie budú iba v daňovom tlačive, tie do dokumentácie nepatria. Ak budú nevýznamné transakcie správne uvedené v daňovom priznaní, bude to znamenať, že daňovník si splnil svoju povinnosť týkajúcu sa dokladovania nezávislého vzťahu.

Zdroj: Marcela Bošková, daňová poradkyňa

Výšku cien v biznise treba riadne odôvodniť

ZÁVISLÉ OSOBY

Ak pri podnikaní narábate s tovarom alebo so službami v rámci vzťahov s inou firmou, pozor na transferovú dokumentáciu. Ako postupovať, aby ste sa vo svojom biznise „nekopli" pri neprimeraných cenách, radí Marek Šimo, vedúci kontrolingového oddelenia spoločnosti Arisan.

Pri významných transakciách živnostníci vedú len skrátenú dokumentáciu. SNÍMKA:

Manžel je konateľom v jednej firme a jeho manželka v druhej. Tieto firmy spoločne obchodujú a takto medzi nimi vznikajú transakcie. Patrí sem aj fakturovaný nájom kancelárie s výmerou 20 štvorcových metrov v Kežmarku. Výška prenájmu predstavuje neuveriteľných 4 500 eur na mesiac. Keď vezme do úvahy veľkosť a miesto kancelárie, je zrejmé, že takáto cena nie je vôbec v súlade s trhovými cenami, ale je umelo a zámerne zvýšená. „Trčí" z nej, že tu ide pravdepodobne o presun nákladov z jednej firmy do druhej. Čo to znamená z hľadiska transferového oceňovania? To, že takéto nastavenie ceny môže daniar kvalifikovať ako zámer a nemusí tieto náklady uznať.

Prepojenie firiem

Transferové oceňovanie má zabrániť takým transakciám, ktoré by pomáhali podnikateľom vyhýbať sa daniam. Ak medzi sebou obchodujú závislé osoby, aj tie musia dodržiavať pravidlá primeraných cien. Znamená to, že transakcie so závislými osobami majú byť ocenené trhovou cenou, ktorá by bola dohodnutá za porovnateľných podmienok aj medzi nezávislými osobami.

K najčastejším typom prepojení závislých osôb patria dvaja živnostníci v príbuzenskom vzťahu, spoločnosti s rovnakými spoločníkmi alebo akcionármi, podniky s rovnakým konateľom alebo dcérske firmy jednej materskej spoločnosti.

Trhové ceny

Okrem toho, že v opísanom podnikaní majú platiť trhové ceny, máte ako podnikateľ ešte jednu dôležitú povinnosť. O kontrolovaných obchodoch medzi závislými osobami musíte viesť „papiere". Tie musia obsahovať vykonané transakcie, spôsob tvorby ceny, prípadne aj porovnanie ceny s inými nezávislými transakciami.

Existujú tri typy dokumentácie, a to skrátená, základná a úplná. Každá sa vzťahuje na iného daňovníka podľa rôznych kritérií. Závisí to od kategorizácie firmy, od sumy transakcií so závislými osobami či transakcií s daňovníkmi z nezmluvného štátu. Musíte si zodpovedať otázky k správnemu zatriedeniu, aby ste vedeli, aký typ dokumentácie sa na vás vzťahuje. Potom podľa jej typu predložíte dokumenty ako opis celosvetovej organizačnej štruktúry, sumu transakcií so závislými osobami, ich opis či opis tvorby ceny.

Väčšine podnikateľov stačí vypracovať skrátenú dokumentáciu. Ideálnou verziou je však základný typ, keďže obsahuje opis tvorby ceny, čo môže výrazne pomôcť pri daňovej kontrole. Pri správnom nastavení cien medzi závislými osobami a pri jeho správnom popise v dokumentácii je už na správcovi dane, aby preukazoval prípadné odchýlky od trhového nastavenia ceny.

DOBRÁ RADA

Podnikatelia musia v obchodovaní medzi sebou dodržiavať trhové ceny. Okrem toho musia o spolupráci medzi sebou v zmysle závislých osôb viesť dokumentáciu.

Sankcie a pokuty

Pri neplnení svojích povinností hrozia podnikateľom nemalé pokuty. Za nepredloženie transferovej dokumentácie hrozí pokuta až do výšky tritisíc eur. Lehota na predloženie je len 15 dní od vyzvania správcom dane a vypracovanie dokumentácie v takom krátkom čase môže byť finančne veľmi náročné. Za úmyselné obchádzanie daňových povinností používaním netrhových cien sú dvojnásobné pokuty. Ak správca dane dorubí daň z dôvodu transferového oceňovania, výška pokuty bude dvojnásobná. Tomu sa dá vyhnúť, ak sa podnikateľ proti rozhodnutiu úradu neodvolá a zaplatí rozdiel dane v lehote na podanie odvolania.

OTÁZKY A ODPOVEDE

Dokumentáciu zostavíte aj vyplnením tlačiva

Podnikatelia, ktorí pôsobia vo viacerých firmách, alebo príbuzní obchodujúci medzi sebou musia dohodnuté ceny evidovať. O správnom oceňovaní a dokumentovaní hovorí Peter Ďanovský, partner spoločnosti Tpa Tax.

1. Existujú tri typy transferovej dokumentácie. Čím sa líšia?

Dokumentácia môže byť skrátená, základná alebo úplná. Závisí to od veľkosti firmy, objemu a typu kontrolovaných transakcií, od výsledku hospodárenia podľa medzinárodných účtovných štandardov, od uplatňovania úľavy na dani, žiadosti o úpravu základu dane či od odsúhlasenia metódy ocenenia. Obsah dokumentácie je určený ministerstvom financií. Správca dane si počas kontroly môže vyžiadať ďalšie informácie na zdokladovnie trhových cien.

POZOR!

Dokumentáciu musíte predložiť do 15 dní od výzvy daňového úradu, inak hrozí pokuta od 60 do tritisíc eur. Rovnakú pokutu dostanete aj pri chybe v nej. Môžete ju dostať aj opakovane, ak si ani potom nesplníte povinnosti. Jej výška je trojnásobok základnej ročnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky zo sumy dorubenej dane, minimálne je však 10 percent.

2. V tomto roku platí usmernenie, ktoré by malo transferové oceňovanie zjednodušiť. Ako?

Nové usmernenie platí od januára a určuje rozsah dokumentácie. Tá by sa mala zjednodušiť pre malé a stredné podniky. Novinkou je, že ak podnikateľ nespĺňa ani jedno z kritérií na vypracovanie skrátenej, základnej ani úplnej dokumentácie, postačí, ak správne vyplní priznanie za príslušné obdobie. Najväčšia zmena sa týka skrátenej dokumentácie, ktorá sa bude predkladať v podobe jednotného tlačiva, ktoré nájdete na stránke ministerstva financií. Základná a úplná dokumentácia by mala aj naďalej obsahovať ocenenie vzájomných obchodných vzťahov vrátane cien kontrolovaných transakcií a skutočností, ktoré majú na oceňovanie vplyv. Dokumentácia by mala obsahovať informácie, ktoré budú preukazovať tvorbu cien. Úplná dokumentácia musí oproti základnej obsahovať aj podrobnejšie informácie o skupine, do ktorej daňovník patrí, ale aj analýzu porovnateľnosti. Podľa nej sa overí správnosť nastavenia transferovej ceny.

3. Čo všetko musí podnikateľ k transferovej dokumentácii doložiť?

Samotný proces trvá dlhší čas. Závisí od dostupnosti údajov a od náročnosti kontrolovaných transakcií. Začína sa získavaním vstupov na vypracovanie transferovej dokumentácie. Potrebné sú najmä informácie o skupine, do ktorej daňovník patrí, opis jeho podnikateľskej činnosti, zoznam kontrolovaných transakcií a ich opis, zmluvná dokumentácia uzavretá medzi spoločnosťami v skupine, finančné údaje spoločností v skupine a cenové kalkulácie. Ďalším krokom je zdokumentovanie potrebných oblastí a neodmysliteľná je funkčná a riziková analýza, ktorá identifikuje funkcie významných ekonomických a hospodárskych činností spriaznených spoločností. Tu sa prihliada na riziká a využívané aktíva. Na základe analýz sa určí a odôvodní metóda stanovenia ceny.

4. S akými poplatkami môžu podnikatelia pri transferovej dokumentácii rátať?

Ceny závisia najmä od rozsahu transakcií a dostupnosti informácií. Minimálnu cenu za vypracovanie základnej dokumentácie možno očakávať na úrovni okolo tisíc eur. Závisia aj od toho, či daňovník chce, alebo musí mať vypracovanú aj analýzu porovnateľnosti, ktorá dôkazuje súladu transferovej ceny a nezávislého vzťahu. V takom prípade môže byť cena dokumentácie výrazne vyššia. Keďže od januára má daňovník možnosť vypracovať skrátenú dokumentáciu aj v podobe štandardizovaného tlačiva, možno očakávať, že cena za ňu bude, naopak, nižšia.

Prílohu pripravila:
Zuzana Dzvoníková

DANE 2019

EXTRA TÝŽDNE O DANIACH V HN

Témy o daniach a daňových priznaniach, ako aj súvisiace informácie užitočné pre firmy, živnostníkov a zamestnancov budú HN prinášať denne až do konca marca.

11. 2.	12. 2.	STREDA 13. 2.	14. 2.	15. 2.
DANE 2019	20 OTÁZOK O ZMENÁCH V DANIACH	TRANSFEROVÉ OCEŇOVANIE	TRANSFEROVÉ OCEŇOVANIE	OSLOBODENÉ PRÍJMI OD DANE
Ako podať daňové priznanie za rok 2018.	Poradenstvo expertov ako na priznanie za rok 2018.		Prečo je dôležitá dokumentácia.	Kedy nemusíte podávať priznanie.